

Kur'ân'ın feyzini olduğu gibi alan âlim: Bediüzzaman

Bediüzzaman Said Nursî, Barla Nahiyesi'ne sürgün edildiğinde etrafında Kur'ân ve İman endeksli bir halka teşekkül etmeye başladı.

Bediüzzaman, Barla'da bir tecrit hali yaşıyordu. Onunla halkın irtibat kurmasına, halkla diyaloguna müsaade edilmiyordu. Hatta ona selâm verenler bile taciz edilip, tecrit hayatı yaşamasına sebep olunuyordu.

Bu durum ona gönül verenleri, onun takipçisi olanları, Üstadlarının hayatı ve rahatı açısından; ziyadesiyle kaygı ve endişeye sevk ediyordu.

Bundan dolayı sevenleri tarafından; sık sık ya mektuplarla veya sözlü olarak Bediüzzaman'a rahatı, istirahatı ve ne durumda olduğuna dair sorular yöneltiliyordu.

Bediüzzaman, Mektubat isimli eserinde bu konuyu gündemine alıyor.

Onların sorduğu; ne haldesin? Rahatın, istirahatın nasıl? Ne vaziyettesin? gibi sorulara Bediüzzaman, şu mealde cevaplar veriyor:

Rahmet sahibi Cenab-ı Hakk'a yüzbınlerce şükrediyorum. Ehl-i dünyanın (zamanın idarecileri) bana ettiği zulümleri çeşit çeşit rahmetlere çevirdi.

Diyor ve devamında:

“Dünyadan çekilerek bir dağın mağarasında (Van Erek Dağı) ahiretime çalışırken (inziva) beni o mağaradan alıp zulmen sürgün ettiler. Hikmet ve rahmet sahibi Allah'ım o sürgünü benim için bir rahmete çevirdi.” diyen Bediüzzaman; hangi rahmetlere mazhar olduğunu şöyle anlatıyor:

Dağ ve dağdaki mağara emniyetsizdir, korumasızdır. Kurdu var, kuşu var, Güvenlikten mahrumdur.

Bediüzzaman, emniyetsizlik halini ve sırf kendisi için ahireti düşünmeyi; ihlâsı bozacak sebepler arasında saymaktadır.

Cenab-ı Hak, Said Nursî için ihlâsı bozacak bu sebepleri, sürgün hadisesi ile ortadan kaldırarak, kendisi için emniyetli, güvenli, ihlâslı Barla gibi bir köye onu sevk etmiştir. Bu Said Nursî için Allah'ın bir rahmetidir.

Barla onun için bir mağara olmuştur. Zira; insanlardan tecrit edilmiştir. Eşyadan ve olaylardan soyutlanmıştır.

Zaten kendisi de Rusya'da esarette iken Allah'tan; ahir ömründe bir mağaraya çekilmeyi istemiş, duâ etmiştir. Allah'ta onun duâsını kabul ederek Barla'yı ona bir mağara yapmıştır. Barla Bediüzzaman'a mağara faydasını vermiştir. Yalnızlık, gurbet, kimsesizlik, halkla irtibatın kopukluğu adeta bir mağara hayatı olmuştur onun için.

Bunlara karşılık rahmet sahibi olan Allah, Said Nursî'yi Kur'ân hizmetinde daha fazla çalıştırmak için, Ve Risale-i Nurlar'ı kaleme alması için; onu memleketinden çok uzakta, dağdağasız olarak, dünyadan elini eteğini çekerek, Barla gibi bir köyde bırakmış, böylece; Kur'ân'ın feyzini tam olarak almak ve Risale-i Nurlar'ı yazmak gibi bir büyük rahmete mazhar etmiştir.

Hatta zamanın idarecileri; kendilerinin icraatlarına ve dünyalarına karışma ihtimali olan aşiret sahibi nüfuzlu, çevreli, kuvvetli reisleri, şeyhleri kasaba ve şehir merkezlerinde ikamet ettirip, hısım akrabaları ile görüşmelerine müsaade ettikleri halde, Bediüzzaman'ı bütün bu haklarından mahrum bırakmışlardır. Onu Barla gibi kuş uçmaz kervan geçmez bir köyde ikamet ettirerek, tecrit etmişlerdir. Onun, hısım akrabaları ve hemşerileri ile görüşmesine dahi izin vermemişlerdir.

Bu hal ve bu durum Bediüzzaman için Allah'ın bir büyük rahmeti olmuştur.

Şöyle ki:

Bu tecrit hayatı, bu kimseyle görüştürülmemek, halklarla irtibatsızlık ve yalnızlık ortamlarından dolayı Bediüzzaman'ın zihni saf ve hali (boş) kalmıştır. Dünyadan, eşyadan, nesneden, halktan, eşten, dosttan, hısım akrabadan, kısaca dünyalık her şeyden uzak kalış ve soyutlanma durumu onun zihnini saf bırakmıştır.

Bu sebeplerden dolayı Bediüzzaman; Kur'ân'la muhatap olurken zihin; eşyadan ve dünyadan hali olduğu için, âyetlerin feyzini tam olarak almıştır.

Bu zihin saflığı onda, Kur'ân'ın feyzini olduğu gibi almaya sebep olmuştur.

Kur'ân sanki yeni nazil oluyor gibi, sanki Hz. Peygamberin (asm) dizinin dibinde oturuyor gibi, Kur'ân'ın feyzini olduğu gibi almıştır.

Kur'ân'ın feyzini olduğu gibi almak olayı, bizim anlayacağımız bir makam ve bir durum olmasa gerektir.

İslâm dininin geldiği coğrafyaya baktığımızda da, yirmi bin nüfuslu Mekke'nin on bini, nerdeyse köle idi. Çöl coğrafyasında insanların hafızası boştu. Hafızada olan kum, fırtına, deve, çöl, gökyüzü, gibi nesnelerin yanında eşya olarak hasır, su ibriği, çöl çadırı gibi gayet az miktarda olan nesne vardı.

Arap insanının hafızası boştu. Fazla eşya ve nesne yoktu. Zihin safi idi. Dolayısıyla Hz. Muhammed'in (asm) getirdiği dinle muhatap olanlar ve Peygamberle görüşüp iman edenlerin zihinleri eşya ne nesne ile dolu değildi. Bu yüzden âyetleri olduğu gibi alıyorlardı. Âyetlerle boş bir hafıza ve eşyasız, nesnesiz bir zihinle, muhatap olanlar, onun boyasıyla aynen boyanıyor, sahabe makamına yükseliyorlardı.

İnsanlar Mekke'nin sokaklarında birbirleriyle karşılaştıklarında ilk soruları: "Bu gün vahiy geldi mi?" şeklinde oluyordu.

Zihin safi olduğu için, bu saf ve nesnesiz zihinle Kur'ân'a muhatap olan Arap kavmi; İslâm'ın ve imanın sancağını dünyanın her yerine taşıyarak, büyük fütuhatlara imza atıyorlardı.

